

Dinsdagconferentie 26 februari 2017 Bijbel als Bron '....zo werd de mens een levens wezen...' Gen. 2, 7-9

Het gedicht 'Drentse A' van Rutger Kopland brengt een beeldende uitdrukking van wat ons verlangen is – hevige bewegingen, eindeloze aarzelingen en dan bestemming(?).

Jan Zuiker begeleidt ons vanmiddag bij Genesis 2 deze lezing voor de 1ste zondag van de vasten en hij vertelt dat er twee scheppingsverhalen zijn. Genesis spreekt in het eerste hoofdstuk over 6 dagen, streng gestileerd en de 7de dag is de Sabbath; het tweede hoofdstuk is vlot, onderhoudend. Het is een andere traditie dan hoofdstuk 1, gebruikt b.v. een dubbele Godsnaam; die tradities leefden onder het Joodse volk.

Jan stelt voor dat we ons vanmiddag concentreren op Gen 2, 7-9 de eerste zin: **...En toen maakte JWHW, God, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.** * Vraag: krijg je andere associaties bij deze zin? Ja, in de Staten Vertaling wordt gesproken over – en vormde haar uit stof en zo werd de mens een levende **ziel**.

Dat doet denken aan met ziel en zaligheid in zijn totaliteit. Zo heeft God de mens geschapen. Mooi dat God zo met je bezig is geweest – die vorming uit de aarde spreekt me aan. In Suriname maakt God de mens van klei en bakt die dan en dan is een te kort gebakken mens een blanke en een te lang gebakken mens wordt zwart; het geslaagde baksel is de bruine mens. In een Absoute gebaseerd op het verhaal van de schepping vertel ik weleens dat God de mens uit klei maakte om te benadrukken dat hij van Gods adem is; de grote boetseerder die met liefde telkens een unieke mens maakte, die nu weer aan de aarde wordt toevertrouwd en weer terug gaat naar God. Levensadem in de neus – gaat die adem door? Waar blijft die dan als iemand sterft? God laat ons gaan, net zoals je doet met je kinderen... Schip gebouwd op de helling wordt te water gelaten en heeft niets meer met de werf te maken. Maar is de verhouding met God en je kinderen geen andere? Het verschilt m.i. fundamenteel: de liefdevolle aandacht van God scheidt ons – Gods liefdevolle aandacht draagt je verder in heel je bestaan. Ouders zetten een kind wel in de wereld maar van wie hebben ze dat? Dat vermogen is van God; daarom is een mens in eerste plaats kind van God, en pas op de tweede plaats kind van zijn ouders. Daarom kan Jezus zeggen: mijn moeder en broers en zussen zijn zij die de wil doen van de Vader die in de hemel is; dat is belangrijker dan onze band met onze ouders, hoe belangrijk en heilig die ook is. Als God zijn adem inhoudt dan ben je er niet meer. Hier ontstaat de vreze Gods en dat is respect voor God. In religie is altijd een dubbelheid: de Godheid schrikt af (tremendum) scheidt afstand, én is aantrekkelijk (fascinans), voorwerp van verlangen. Huiveringwekkend en aantrekkelijk. Die liefde van God stopt niet, bestaat al als je nog geboren moet worden en blijft bestaan en is nooit eindigend, ook niet bij de dood. Ogenschijnlijk laat God kinderen vallen, denk aan Auschwitz, aan een tsunami. Dat scheidt een groot probleem. Het is niet te vatten. Maar wij moeten niet denken hier in termen van oorzaak en gevolg, want wie kent de gedachten, de bedoelingen van God, en of Hij aanwezig is en hoe. Of Hij werkzaam blijft en zich toch over die mensen ontfermt. Ogenschijnlijk heeft God mensen in de steek gelaten: Jezus aan het kruis heeft diezelfde ervaring. Hij vraagt waarom hij verlaten is. Wij mogen het ook zo zien: mooie dingen zijn oorspronkelijk menselijk: 'zo werd de mens een levend wezen'. Wat is het meest kenmerkende van mens zijn? Zijn vrijheid: hij kan kiezen voor het goede, én voor het kwade. Als God goed is hoe kan het kwaad er dan zijn? Wat is goed? Goedheid die we aan God toeschrijven? Je moet je geen (afgods)beeld maken van steen of hout..... Kwaad is het ontbreken van de aanwezigheid van God. Het ontbreken van het goede. Wij kennen God niet- daar is Hij te groot voor-, maar we hebben het toch nodig om een voorstelling van Hem te maken. Jezus vertelt ons veel over wie God is, dat hij Vader voor ons wil zijn. Onze voorstellingen zijn persoonlijk, maar steunen ook op wat Jezus ons vertelde.

De vreze Gods komt het sterkst naar voren in het Oude Testament: God is groot en afschrikwekkend; God zien is sterven. Het Nieuwe Testament benadrukt meer de lieflijkheid van God: Hij wordt ABBA genoemd: Pappa.

De ervaring te leven dringt zich aan mij op: de verwondering daarover opent de deur naar geloven dat leven een gave is, dat ik geschapen ben. (..als ge niet wordt als kinderen..) Ook de ervaring dat we met meerderen zijn kan verwondering wekken. Wij kennen onszelf en de anderen niet ten diepste: mysterie. Een huivering wekkende ervaring – het spannende is dat het steeds gaat om ervaring van nabijheid en afstand, verwondering: iets zien en iets niet zien. Jezelf zo aantreffen in verwondering en openstaan voor nieuwe ervaring. Kinderen kunnen dat zo mooi, even ademloos stilstaan als zij iets nieuws ontdekken. In een interview van een gelovige met een atheïst: ik gun je wat meer twijfel! Een rake opmerking.